Ἔτος 20ον — Ἐν ΑΘΗΝΑΙΣ τῇ 11 ΜΑΡΤΙΟΥ 1907 — Ἀριθ. 907

Ἐφημερὶς τῶν Κυριῶν

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ

ΣΥΝΤΑΣΣΟΜΕΝΗ ΥΠΟ ΚΥΡΙΩΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ
ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ
Διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν Δρ. 5
Διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν Φρ.χ. 8

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ
27-ὁδὸς Πανεπιστημίου-27

Γραφεῖον ἀνοικτὸν καθ' ἑκάστην ἀπὸ 10—12 π. μ.

Πᾶσα παρατήρησις ἐπὶ τῆς ἀποστολῆς τοῦ φύλλου γίνεται δεκτὴ μόνον ἐντὸς ὀκτὼ ἡμερῶν.

Συνδρομηταὶ ἐγγράφονται εἰς τὸ Γραφεῖον τῆς
Ἐφημερίδος τῶν Κυριῶν

Ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ δὲ παρ' ἅπασι τοῖς κ. κ. ἀντιπροσώποις ἡμῶν.

Διὰ τὰ ἀνυπόγραφα ἄρθρα εὐθύνεται ἡ συντάκτις αὐτῶν
Κ. ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

Τὰ πεμπόμενα ἡμῖν χειρόγραφα δημοσιευόμενα ἢ μὴ δὲν ἐπιστρέφονται.—Ἀνυπόγραφα καὶ μὴ δηλοῦντα τὴν διαμονὴν τῆς ἀποστελλούσης δὲν εἶναι δεκτά.—Πᾶσα ἀγγελία ἀφορῶσα εἰς τὰς Κυρίας γίνεται δεκτή.
Αἱ μεταβάλλουσαι διεύθυνσιν ὀφείλουσι ν' ἀποστέλλωσι γραμματόσημον 50 λεπτῶν πρὸς ἐκτύπωσιν νέας ταινίας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἡ εἰκοσσαετηρὶς τῆς Ἐφημερίδος τῶν Κυριῶν. (τὸ τελευταῖον ἆσμα τῆς Καρδοῦτσι) (μετάφρ. Ἀρ. Καμπάνη). — Εὐριπίδης καὶ Σοπεγχάουερ.—Μελέται κριτικαὶ (ὑπὸ τῆς δος Καλλιρρόης Ἀδαμιάδου διδάκτορος τῆς φιλολογίας).—Τὸ μαραμένο κρῖνο (μυθιστόρημα κ. Κ. Παρρέν.—Ἐξανθηματικοὶ πυρετοί.—Ἴλαρὰ Γ' (ὑπὸ τῆς δος Ἀθηνᾶς Βασιλιάδου, ἰατροῦ).—Συνταγή.—Εἰδοποιήσεις. — Ἐπιφυλλίς. Τὸ μαῦρο κρύσταλλο: (Catalle Meudés· μετάφρασις δος Εἰρ. Νικολαΐδου).

Η ΕΙΚΟΣΣΑΕΤΗΡΙΣ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΣ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΝ

Ἐὰν κάθε ἡμέρα ὅπου περνᾷ ἀφίνῃ ὀπίσω της καὶ ὀλίγην ἀπὸ τὴν ὕπαρξίν μας, τί ἀφίνουν λοιπὸν ὀπίσω των εἴκοσιν ἔτη ὁλόκληρα ζωῆς πνευματικῆς, ζωῆς, ἡ ὁποία περικλείει ὅ,τι ὡραιότερον καὶ εὐγενέστερον ὑπάρχει εἰς τὸν ἄνθρωπον; Ὅταν μάλιστα ἡ ζωὴ αὐτὴ φωτίζεται ἀπὸ τὸ ἰδιαίτερον φῶς ἑνὸς μεγάλου ἰδανικοῦ, ὅταν ἡ ζωὴ αὐτὴ ἐμέτρησε τὰ εἴκοσι αὐτὰ ἔτη μὲ ἕνα μέτρον προόδου, ὅταν ἐβάδισεν, ὄχι εἰς τοὺς ἀνοιγμένους καὶ ρυμοτομημένους ἀπὸ τὴν παράδοσιν δρόμους, ἀλλ' ἤνοιξεν ἄλλους, νέους, ἰδικούς της, δὲν λογαριάζεται ὡς ζωὴ διπλῆ, ὡς ζωὴ εἰς τὴν ὁποίαν ἐξοδεύομεν, θυσιάζομεν, σπαταλῶμεν ὅλην τὴν δύναμιν μὲ τὴν ὁποίαν ἡ φύσις μᾶς ἐπροίκισεν, ὅλον τὸ φῶς τοῦ πνεύματος, ὅλον τὸ σθένος τῆς ψυχῆς;

Εἴκοσι ἔτη ἀγῶνος, εἴκοσι ἔτη πίστεως καὶ ἐλπίδος εἰς ἕνα αὔριον καλλίτερον τῆς χθές, εἴκοσι ἔτη πάλης ἐναντίον τῆς προλήψεως, τοῦ ἰσχυροτέρου καὶ πλέον ἀκαταμαχήτου τῶν ἐχθρῶν, εἴκοσιν ἔτη παιάνων καὶ θουρίων καὶ σαλπιστηρίων ἀσμάτων ἐξεγέρσεως, εἴκοσι ἔτη δράσεως ὑπὸ τὴν ἰδίαν πάντοτε σημαίαν, δὲν εἶναι πλέον μία ζωὴ ἀτόμου μόνη καὶ μία προσπάθεια καὶ μία δύναμις, ἀλλ' ἕνα σύνολον δυνάμεων καὶ προσπαθειῶν, τὰς ὁποίας αἰῶνες πιέσεων καὶ ἀδικιῶν κυοφοροῦν καὶ αἱ ὁποῖαι αἴφνης ἀφυπνίζονται, λαμβάνουν ζωὴν καὶ ἐπιβάλλονται εἰς μίαν συνείδησιν.

Ἡ ἀνθρωπότης τὰς συνειδήσεις αὐτάς, αἱ ὁποῖαι συνοψίζουν ὄνειρα καὶ πόθους τῶν πολλῶν, αἱ ὁποῖαι ἀναλαμβάνουν αὐτεπαγγέλτως τὸν ἀγῶνα τῆς πραγματοποιήσεως τῶν πόθων τούτων, αἱ ὁποῖαι γίνονται οἱ διερμηνεῖς καὶ οἱ ὑπέρμαχοι τῶν κοινωνικῶν μεταβολῶν καὶ μεταρρυθμίσεων, τὰς ἐπολέμησε, τὰς κατεδίωξε καὶ ἀντέταξεν εἰς τὰς προσπαθείας των μίαν ἐπίμονον ἄρνησιν.

Εἶναι, βλέπετε, εἰς τὴν φύσιν τοῦ ἀνθρώπου νὰ μὴ ἀφίνῃ καὶ ἀπαρνῆται εὔκολα καὶ τὰ δεσμά του ἀκόμη. Καὶ δεσμὰ διὰ τὴν ἀνθρωπότητα ὅλην εἶναι αἱ συνήθειαι καὶ αἱ παραδόσεις καὶ ἡ τυφλὴ πίστις εἰς τὰ παραδεδεγμένα. Ἀδιάφορον, ἂν εἰς τὰς συνηθείας αὐτὰς πίπτουν ἑκατόμβαι ἀπὸ ἀνθρώπινα θύματα, ἀπὸ ὅ,τι ἀγαπῶμεν καὶ ἔχομεν ἐκλεκτότερον καὶ πολυτιμότερον εἰς τὴν ζωήν. Ἀδιάφορον, ἂν καὶ αὐτὴ ἡ ζωή μας περνᾷ ὁλόκληρος ἄχρηστος καὶ ἄσκοπος, χωρὶς φῶς καὶ χωρὶς χαράν, διότι μοιρολατρικῶς ὑφιστάμεθα τὴν ἐπιβολὴν τοῦ καθεστῶτος.

Διὰ τὰς γυναῖκας ἰδίως ἡ δουλικὴ καὶ ἀνεξέταστος ὑποταγὴ εἰς τὰς συνηθείας, εἶναι ἀκόμη ἰσχυροτέρα. Ἡ ἐπὶ αἰῶνας καταδίκη εἰς πνευματικὴν στασιμότητα καὶ ἀδράνειαν ἀφῆκεν ἐπὶ τῆς γυναικείας ψυχῆς ἰσχυρότατα ἴχνη. Διὰ τὰς Ἑλληνίδας μάλιστα, αἱ ὁποῖαι ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων ἔζησαν ἀπομακρυσμέναι ἐντελῶς ἀπὸ τὴν κοινωνικὴν καὶ πνευματικὴν ζωήν, διὰ τὰς Ἑλληνίδας, τὰς ὁποίας ἡ Ἀνατολικὴ παράδοσις ἐκράτησεν ὀπίσω ἀπὸ τὰ σίδερα τοῦ

γυναικωνίτου τόσους κατὰ σειρὰν αἰῶνας, διὰ τὰς Ἑλληνίδας, εἰς τὰς ὁποίας ὁ Βυζαντινὸς χριστιανισμὸς διεξεδίκησε καὶ αὐτὴν ἀκόμη τὴν ὕπαρξιν ψυχῆς, δι' αὐτὰς ἡ συνήθεια εἶναι θρησκεία, εἰς τὴν ὁποίαν ἐμμένουν προσκολλημέναι μὲ θυσίας ἀνυπολογίστους διὰ τὴν εὐτυχίαν των τὴν ἀτομικὴν καὶ τὴν οἰκογενειακήν.

Φυσικὰ εἰς στενὸν κύκλον ὑπῆρξαν καὶ ὑπάρχουν αἱ προοδευτικαί. Χάρις εἰς τὴν φυσικὴν εὐφυΐαν καὶ ἀντίληψιν τῶν μᾶλλον ἀνεπτυγμένων ὑπῆρξε καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα ἡ ἐκλεκτὴ ὁμάς, ἡ ὁποία ἐζήτησε κατὰ τὰ εἴκοσιν αὐτὰ ἔτη εἰς τὸ φῶς τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς τέχνης καὶ τῶν ὡραίων ἐν γένει ἰδανικῶν τὴν ἐξύψωσιν τοῦ οἴκου, τὴν ἀναγέννησιν αὐτῆς τῆς φυλῆς.

Ἀλλ' ἡ μεγάλη πλειονότης, ἀλλὰ τὰ πλήθη τὰ πολλά, τὰ σκορπισμένα εἰς ὅλα τὰ σημεῖα τοῦ ὁρίζοντος κωφεύουν ἀκόμη εἰς τὴν φωνὴν τῆς ἀφυπνίσεως. Τὸ σάλπισμα τοῦ εἰκοσαετοῦς κηρύγματος ἐπέρασεν ἐπάνω ἀπὸ τὰς πολλὰς ψυχάς, χωρὶς ἕνα νὰ ἐξεγείρῃ παλμόν, μίαν νὰ κινήσῃ χορδήν. Ἡ ἐνέργεια ἡ συγκεντρωθεῖσα τόσους τώρα αἰῶνας, εἰς τὰς γυναικείας καρδίας μένει ἀδρανής, δὲν θέλει νὰ διαρρήξῃ τὰ δεσμὰ τῆς συνηθείας καὶ τῆς παραδόσεως καὶ νὰ ζητήσῃ εἰς ἑαυτὴν τὴν δύναμιν, τὴν ὁποίαν τῆς ἀρνοῦνται καὶ τὴν ὁποίαν ἀπὸ κακὴν συνήθειαν θέλει καὶ αὐτὴ νὰ ἀγνοῇ.

Ἀντὶ νὰ ζωτήσῃ νὰ ἀκολουθήσῃ τὸν νέον δρόμον, τὸν ὁποῖον καταυγάζει ἕνα γλυκοχάραγμα ἀληθείας καὶ χαρᾶς, εἰς τὸν ὁποῖον νὰ φέρῃ καὶ τὸν ἄνδρα, τὸν συχνὰ ἀποπλανώμενον καὶ παρασυρόμενον ἀπὸ τὰς πολλὰς ἐλευθερίας καὶ τὰ τρελλὰ πάθη, ἀκολουθεῖ μᾶλλον αὐτὸν εἰς τοὺς κρημνούς, ὅπου συντρίβεται καὶ καταστρέφεται μαζή του.

Ἡ νίκη δι' αὐτὸ εἰς τὸν εἰκοσαετῆ αὐτὸν ἀγῶνα μιᾶς δημοσιογραφικῆς γυναικείας ζωῆς δὲν ἐσκόρπισεν ἀκόμη ὁλόκληρον τὸ φῶς της. Ἡ νίκη, ἐὰν σποραδικῶς ἐδῶ καὶ ἐκεῖ ἔκαμεν ἕως τώρα τὴν ἐμφάνισίν της, δὲν ἐγκατεστάθη ἀκόμη ὁριστικῶς, οὔτε περὶ τὸν ἱερὸν βράχον, τὸν ὁποῖον μία γυναικεία θεότης ἐδόξασε καὶ ἀπηθανάτισε, οὔτε ἀνὰ τὴν λοιπὴν Ἑλλάδα τὴν ὁποίαν τόσαι μοῦσαι καὶ τόσαι ὡραῖαι καὶ ἡρωϊκαὶ γυναικεῖαι μορφαὶ ἐστόλισαν καὶ ἔψαλαν.

Ο ΠΕΣΣΙΜΙΣΜΟΣ

ΕΝ ΤΗ ΠΟΙΗΣΕΙ ΚΑΙ ΤΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

Ἦτο ἡ μελαγχολικωτέρα ὥρα τῆς ἡμέρας ἀλλὰ καὶ ἡ κατ' ἐξοχὴν ρεμβώδης καὶ ἡ μᾶλλον γοητευτική. Πρὸ ἐμοῦ ἐξετείνετο διπλῆ σειρὰ ὀρέων, ἅτινα ὑψοῦντο φαιά, ἄγρια καὶ ἀπειλητικά, ὡσεὶ θέλοντα νὰ διακόψωσι τὴν συγκοινωνίαν μετὰ τοῦ λοιποῦ κόσμου, ἐνῷ εἰς τὸ βάθος τοῦ ὁρίζοντος, πρὸς δυσμὰς μόλις διεκρίνοντο κυανᾶ καὶ διαφανῆ ὑπὸ τοὺς ἀτμοὺς τῆς δύσεως χαμηλά, οἱονεὶ ταπεινούμενα πρὸ τοῦ κατερχομένου μονάρχου.

Ὁ ἀὴρ τῆς ἑσπέρας ἐψυχραίνετο καὶ παρὰ τὴν ἄπειρον τοῦ οὐρανοῦ γλυκύτητα, μελαγχολία κατελάμβανε τὴν ψυχήν· ἐνόμιζέ τις ὅτι ἡ φύσις ἐρρίγει πρὸ τοῦ μεγάλου δράματος, τοῦ τελουμένου καθ' ἑκάστην καὶ συμβολίζοντος τὸν θάνατον τοῦ Παντός. Ἀλλ' οἷαν πανήγυριν φωτὸς καὶ χρωμάτων κατέλειπεν ὁ δύων Ἥλιος ὄπισθεν αὐτοῦ. Μεγάλαι χρυσαῖ λωρίδες διέσχιζον τὸν ὁρίζοντα, ὅμοιαι πρὸς τὰ ρεῖθρα μυθώδους τινὸς Ἁκτωλοῦ, ἄλλαι ἐρυθραί, ὅμοιαι πρὸς γλώσσας πυρκαϊᾶς, συνεδυάζοντο θαυμασίως πρὸς τὸ βαθὺ κυανοῦν τοῦ στρερεώματος καὶ τὸ ἰόχρουν τῶν νεφῶν. Θὰ ἔλεγέ τις ὅτι ἡ φύσις ἐπεθύμει νὰ στρώσῃ διὰ ῥόδων, ἴων καὶ χρυσανθέμων τὴν κλίνην ἢ τὸν τάφον τοῦ προαιωνίου ἐραστοῦ της. Καὶ ἡ ἄπειρος δύναμις τοῦ ὡραίου συνελάμβανε, συνεκλόνει, συνετάρασσε τὴν ψυχήν.

Τότε ἔστρεψα ἀποτόμως τὸ βλέμμα εἰς τὴν ἀπέναντι ἀνατολὴν καὶ ἡ ἀντίθεσις ἦτο τόσῳ μεγάλη, ὥστε μοῦ ἐπροξένησε ταραχήν. Ἀπὸ τῶν ὀρέων, χιονοσκεπῶν, μεσοῦντος τοῦ θέρους, εἶχον ἐπισωρευθῇ τὰ νέφη, ἀλλοῦ μέλανα ἐντελῶς, ἀλλοῦ ὑπόλευκα διαστιζόμενα ὑπὸ ἄλλων λευκῶν καὶ ἐλαφρῶν, ὡς πτίλωμα πτηνοῦ· ὅλη ἡ μονότονος καὶ ἀπελπιστικὴ κλίμαξ τῶν ἀποχρώσεων τοῦ φαιοῦ, ἥτις ἡπλοῦτο ἐκεῖ ἀπαθὴς εἰς τὰς πέριξ καλλονάς, βαρεῖα ὅπως ἡ χεὶρ τοῦ πεπρωμένου. Ὁλόκληρος ἡ εἰκὼν ἦτο κάτι τι ὡς ὄψις ἀπηλπισμένου καὶ εἶχε τὴν ἔκφρασιν ἀορίστου πόνου ἐγκεχαραγμένην ἐπ' αὐτῆς.

Ἦτο ἡ μυστηριώδης γλῶσσα, ἣν ὁμιλεῖ ἡ Φύσις πρὸς ἡμᾶς, ὅταν βυθισθῶμεν εἰς τὴν παρατήρησίν της. Καὶ αἱ δύο εἰκόνες συνεβόλιζον δι' ἐμὲ τὰς δύο ποιητικὰς ἀντιλήψεις, ὡς βλέπομεν αὐτὰς ἐν τῇ παγκοσμίῳ φιλολογίᾳ. Διότι οἱ μὲν ἐκ τῶν ποιητῶν μόνον τὸ ὡραῖον αἰσθάνονται ἐν τῇ φύσει, περιγράφουσι δὲ καὶ ἀναλύουσιν αὐτὸ εἰς τὰς μυρίας αὐτοῦ ἀποχρώσεις, ὅπως τὸ ἡλιακὸν φῶς ἀναλύεται ὑπὸ τοῦ πρίσματος· εἰς τὰς πράξεις τῶν ἀνθρώπων βλέπουν μόνον τὰ αἰώνια πρότυπα τοῦ ἀγαθοῦ, καὶ οἱ ἀγῶνες τοῦ βίου δι' αὐτοὺς εἶναι τὸ γλυκοχάραγμα τῶν θριάμβων.

Ὁ Ὅμηρος, ὁ Σοφοκλῆς, ὁ Πίνδαρος καὶ ἐν τοῖς νεωτέροις χρόνοις ὁ Γκαῖτε εἶναι τὰ τελειότερα πρότυπα τῆς αἰσιοδόξου ταύτης ἀντιλήψεως τοῦ βίου, τὴν ὁποίαν θὰ ἠδύνατό τις καὶ Ἑλληνικὴν ν' ἀποκαλέσῃ.

Ἄλλοι τοὐναντίον δὲν συγκινοῦνται ὑπὸ τῶν φυσικῶν καλλονῶν, βλέπουν μόνον τὰς ὀδύνας, τὰς πικρίας, τὰς ἀτελείας τοῦ ἀνθρωπίνου βίου, τοὺς πολέμους καὶ τὰς διαμάχας.

Ὁ Εὐριπίδης, ὁ Λουκρήτιος ἐν τοῖς ἀρχαίοις χρόνοις, ὁ Βύρων, ὁ Leopardi, ὁ Delille ἐν τοῖς νεωτέροις, ἐπὶ τῇ θέᾳ τῶν φυσικῶν καλλονῶν αἰσθάνονται ζωηρότερον ἀκόμη τοὺς πόνους τῆς ἀνθρωπότητος. Δι' αὐτοὺς ὁ ἀνθρώπινος βίος εἶναι ἀγὼν αἰώνιος, ἄνευ ἠρεμίας, ἄνευ ἐπιτυχίας, ἄνευ σκοποῦ.

Παρὰ τὸ ᾆσμα τῆς ἀηδόνος ἀκούεται ὀδυνηροτέρα ἀκόμη ἡ κραυγὴ τῶν πονούντων, καὶ ἡ θέα τοῦ αἰωνίου κάλλους καὶ τῆς αἰωνίας νεότητος τῆς φύσεως, ἀπαθοῦς εἰς τὰς ἡμετέρας ὀδύνας, κάμνει πικροτέραν τὴν ἐντύπωσιν τῶν ἀπηλπισμένων προσώπων, ἐνῷ ἡ φιλοσοφία, βαθυτέρα τῆς ποιήσεως, ἐμψυχόνει τὴν φύσιν, ἀκούει κάτι τι μυστικὸν καὶ ἀγωνιῶδες, τὸ ὁποῖον ἐξέρχεται ἐκ τοῦ βάθους αὐτῆς ἐν τῇ νεκρικῇ τῆς νυκτὸς σιγῇ καὶ διὰ τῆς γλώσσης τῆς θυέλλης καὶ τοῦ κεραυνοῦ διηγεῖται ἡμῖν τὴν πάλην τῶν στοιχείων πρὸς ἄλληλα.

Οἱ ἀρχαῖοι ἡμῶν πρόγονοι τὰς δύο ταύτας ἀντιλήψεις τοῦ

βίου εἶχον συμβολίσει εἰς τὰ πρόσωπα τοῦ Δημοκρίτου, τοῦ αἰωνίως φαιδροῦ καὶ εἴρωνος καὶ τοῦ Ἡρακλείτου τοῦ αἰωνίως μεμψιμοίρου καὶ μελαγχολικοῦ.

Ἀρχαία θεωρία τὴν μὲν φαιδρὰν τοῦ βίου ἀντίληψιν ἀπέδιδεν εἰς τὸν εὐφυᾶ, τὴν δὲ μελαγχολικὴν εἰς τὸν εὐαίσθητον, ἐνῷ παραδόξως ἡ ἀπαισιοδοξία ἢ ὁ πεσσιμισμός, διὰ νὰ μεταχειρισθῶ λέξιν, τὴν ὁποίαν καθιέρωσεν ἡ συνήθεια, μετεβλήθη εἰς φιλοσοφικὸν σύστημα ὑπὸ ἀνθρώπου, ὁ ὁποῖος εἶναι ἐν ἐκ τῶν βαθυτέρων πνευμάτων τοῦ ἡμετέρου αἰῶνος καί, παρὰ τὴν ἐμβρίθειαν, διαυγέστατος εἰς νοήματα, εἶνε ὅμως κατ' ἐξοχὴν μισάνθρωπος, ἄκαρδος καὶ ἐγωϊστής.

Ἠνοήσατε βεβαίως ὅτι πρόκειται περὶ τοῦ Σοπεγχάουερ.

Πεσσιμισμὸν ἔχομεν τριῶν εἰδῶν. Τὸν πεσσιμισμὸν τῆς ποιήσεως, ὁ ὁποῖος εἶναι ἀποτέλεσμα ὑπερευαισθησίας, τὸν πεσσιμισμὸν τοῦ χριστιανισμοῦ, ἤτοι τὴν ἀποστροφὴν πρὸς τὸν παχυλὸν ὑλισμὸν τῆς κολασμένης ἀρχαιότητος, καὶ τέλος τὸν φιλοφικὸν πεσσιμισμόν, τὸν ζητοῦντα ν' ἀποδείξῃ ὅτι τὰ πάντα εἶνε ἀγών, πόνος, πικρία καὶ διὰ τοῦτο ὁ θάνατος εἶνε προτιμότερος τῆς ζωῆς, τὸν ἀπαίσιον μηδενισμὸν τοῦ πνεύματος, τοῦ ζητοῦντος ν' ἀποδείξῃ εἰς ἡμᾶς, ὅτι εἶνε ἔνσαρκον τὸ μαῦρον φάντασμα τὸ ὁποῖον βλέπει ἐνώπιόν του καὶ τοῦ ὁποίου ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ πνεύματος προεξάρχει ὁ Σοπεγχάουερ.

Μεταξὺ τοῦ ἡμετέρου Εὐριπίδου καὶ τοῦ Σοπεγχάουερ ἡ ἀναλογία εἶναι προφανής. Ἀμφότεροι ἔχουν τὴν μεγάλην δύναμιν τῆς ἀναλύσεως καὶ αἰσθάνονται τὴν αὐτὴν εὐχαρίστησιν εἰς τὴν περιγραφὴν τοῦ ἐλεεινοῦ καὶ τοῦ φρικώδους. Ἀμφότεροι ἔσχον πικρὰν τὴν οἰκογενειακὴν ζωὴν καὶ τοῦτο ἐξηγεῖ τὸ μῖσος αὐτῶν πρὸς τὰς γυναῖκας. Δὲν ἀπαντῶνται ὑπὸ τοῦ ὡραίου καὶ τοῦ μεγαλοπρεποῦς, μὲ τὴν δύναμιν ἐκείνην τοῦ πνεύματος, ἡ ὁποία δίκην χαλυβδίνης λεπίδος διασχίζει τὸν πέπλον τῶν φαινομένων διὰ νὰ εἰσέλθῃ βαθειὰ μέσα εἰς τὴν οὐσίαν τῶν πραγμάτων. Ἠννόησαν ἀμφότεροι ὅτι αἱ βαθύτεραι πληγαὶ εἶναι ἐκεῖναι τὰς ὁποίας σκεπάζει ἡ πορφύρα καὶ ὅτι ἡ ἀνθρωπίνη καρδία δύναται νὰ κτυπᾷ τόσον εὐγενῶς εἰς τὸ μέγαρον ὅσον καὶ εἰς τὴν καλύβην.

Ὅπως ὁ Σοπεγχάουερ οὕτω καὶ ὁ Εὐριπίδης εἶχεν ἐμποτισθῇ ὅλην τὴν φιλοσοφικὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἐποχῆς του. Τὴν ἐμπνευσιν δὲν ἀνέμενεν μόνον παρὰ τοῦ Διονύσου, ἵνα μεταχειρισθῶμεν τὴν ἔκφρασιν τοῦ Nietcsche· τὸ Διονυσιακὸν στοιχεῖον, ἤτοι τὸ στοιχεῖον τῆς περιπαθοῦς λυρικῆς ἐμπνεύσεως, ὀλίγην ἐπιρροὴν ἔχει ἐπ' αὐτοῦ. Παρ' αὐτῷ ἐπικρατεῖ ὁ Ἀπόλλων, ὁ θεὸς τοῦ φωτός, τῆς ἠρέμου καὶ καθαρᾶς γνώσεως, ὁ ὁποῖος δεικνύει εἰς αὐτὸν τὰς πικρίας τῆς ζωῆς, τὰς ἀτελείας τῆς θρησκείας, τὰ πάθη τῶν ἀνθρώπων.

Γνωρίζομεν ὅτι ἦτο μαθητὴς καὶ φίλος τοῦ Σωκράτους καὶ τοῦ Ἀναξαγόρου, ἐνῷ ἄλλη παράδοσις παριστᾷ αὐτὸν εἰς ἡμᾶς γνώστην βαθὺν τῆς φιλοσοφίας τοῦ Ἡρακλείτου, καὶ ἡ φιλοσοφία αὕτη, ἡ διδάσκουσα ὅτι τὰ πάντα παρέρχονται καὶ ὅτι εἶναι φευγαλέον ὄνειρον, ἐπέδρασε πολὺ ἐπὶ τοῦ μελαγχολικοῦ αὐτοῦ χαρακτῆρος.

Ἡ βαθυτέρα ὅμως αἰτία τῆς μελαγχολίας αὐτοῦ ὅπως καὶ τοῦ Σοπεγχάουερ εἶνε ἡ ἔλλειψις πίστεως εἰς τὸ ἀγαθὸν καὶ τὴν δικαιοσύνην. Εἰς τὴν ἀνθρωπίνην δικαιοσύνην δὲν ἐπίστευε, τὴν δὲ ἀνωτέραν ἐξήρτησεν ἐξ ἑνὸς πράγματος προφανῶς τόσον ἀδυνάτου ὅσον εἶναι ἡ ἐμφάνισις τοῦ ἀπὸ μηχανῆς Θεοῦ, εἰς τὴν ὁποίαν οὔτε αὐτός, οὔτε οἱ σύγχρονοί του ἠδύναντο νὰ πιστεύωσι, καὶ ἥτις ἐτέθη μόνον χάριν τῆς τεχνικῆς τελειότητος τοῦ δράματος, ὡς φαίνεται καὶ ἐκ τοῦ κατωτέρω ἀποσπάσματος αὐτοῦ παρὰ τῷ Στοβαίῳ:

«Δοκεῖτ' ἐπειδὰν τ' ἀδικήματα εἰς Θεοὺς
πτεροῦσι, κἄπειτ' ἐν Διὸς δέλτου πτυχαῖς
γράφειν τινὰ αὐτά, Ζῆνα δ' εἰσορῶντα
ἐν θνητοῖς δικάζειν; Οὐδ' ἂν ὁ Οὐρανὸς πᾶς
ἐξαρκέσειεν Διὸς γράφοντος τὰς ἀνθρώπων
ἁμαρτίας, οὐδ' αὐτὸς πέμπειν ἑκάστῳ
δίκην.

Ὅπως καὶ ὁ Σοπεγχάουερ οὕτω καὶ ὁ Εὐριπίδης παρεγνωρίσθη ὑπὸ τῶν συγχρόνων αὐτοῦ, ἀλλ' ὅπως ὁ Γερμανὸς φιλόσοφος, ἀντέταξε περιφρόνησιν εἰς τὴν περιφρόνησιν. Ἠσθάνετο ἐν ἑαυτῷ τὴν ἀνάγκην νὰ δημιουργήσῃ νέον εἶδος τραγῳδίας, ἐν τῇ ὁποίᾳ νὰ ἐκφράσῃ τὰς ἰδέας αὐτοῦ περὶ κοινωνίας καὶ θρησκείας. Ἡ μεγαλοφυΐα, λέγει ὁ Σέλιγγ, ζῇ διὰ τῆς ἀντιθέσεως καὶ δὲν δημιουργεῖ εἰμὴ ἀφοῦ καταστρέψῃ. Τὰ πρόσωπα τῶν δραμάτων αὐτοῦ δὲν ἔχουσι τὴν πλαστικὴν ἑνότητα τῶν χαρακτήρων τοῦ Σοφοκλέους, οὔτε τὸ τραγικὸν μεγαλεῖον ἐκείνων· εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον γυναῖκες τὰς ὁποίας τὸ πάθος συγκλονίζει, ὅπως ἡ θύελλα τὰ δένδρα τοῦ δάσους. Καὶ ἡ δραματικὴ πλοκὴ ὑπολείπεται κατὰ πολὺ τῆς τεχνικῆς τελειότητος τῶν δραμάτων τοῦ Σοφοκλέους. Ὁ Ὀρέστης αὐτοῦ δύναταί τις νὰ εἴπῃ ὅτι δὲν εἶνε δράμα, εἶνε μόνον ἡ περιγραφὴ τοὺς πάθους ἑνὸς ἀνθρώπου, ὁ ὁποῖος ἐκτύπησε, νομίζων ὅτι εἶναι ἡ τιμωρὸς χεὶρ, τὴν ὁποίαν ἐξέλεξαν οἱ Θεοί, καὶ ἔπειτα αἰσθάνεται ὅτι ἐὰν ἡ χεὶρ ὑπῆρξεν ἀρκετὰ ἰσχυρὰ διὰ νὰ κτυπήσῃ, ἡ καρδία δὲν δύναται νὰ ὑποστῇ τὸ βάρος τοῦ ἐγκλήματος.

Τὰ πρόσωπα τῆς παραδόσεως ἀπεγύμνωνε παντὸς τραγικοῦ μεγαλείου. Παραβάλετε τὴν Ἀνδρομάχην τοῦ Εὐριπίδου πρὸς τὴν Ἀνδρομάχην τοῦ Ὁμήρου. Ἡ τελευταία αὕτη εἶναι βασίλισσα, ἀπολαύουσα τοῦ σεβασμοῦ πάντων, εἶναι ὡραία, φιλομειδὴς καὶ ἡ θαυμασία αἴγλη τοῦ κάλλους καὶ τοῦ μειδιάματός της ῥίπτει θεῖον φῶς ἐπὶ τῆς τραγικῆς σκηνῆς τοῦ χωρισμοῦ ἀπὸ τοῦ Ἕκτορος. Ἴδωμεν τὴν Ἀνδρομάχην τοῦ Εὐριπίδου. Νομίζει τις ὅτι ἀκούει τὸν φοβερὸν ῥόχθον τοῦ ποταμοῦ τῆς μεταβολῆς τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων, ὁ ὁποῖος διέρχεται παρασύρων ὅ,τι εὑρίσκει ἐνώπιον αὐτοῦ ὡραῖον, ὑψηλόν, εὐγενές.— Ἡ βασίλισσα εἶναι δούλη ἐν τῇ σκληρᾷ δουλείᾳ τῶν ἀρχαίων χρόνων, ἥτις οὐδὲ τῆς τιμῆς τῶν αἰχμαλώτων ἐφείδετο, ἐρωμένη ἀνδρός, τοῦ ὁποίου ἡ νόμιμος σύζυγος ποτίζει αὐτὴν ὅλον τὸ δηλητήριον τοῦ ἐξευτελισμοῦ καὶ τῆς περιφρονήσεως, τοῦ ὁποίου εἶνε ἱκανὴ γυνὴ ῥαδιοῦργος καὶ γυνὴ ζηλότυπος. Εἶνε τέλος μήτηρ, ὦ τῆς δυστυχοῦς μητρότητος ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας.

Καὶ ἐπειδὴ πᾶς ἀνθρώπινος ἐγωϊσμὸς καὶ πᾶν ἄλλο αἴσθημα ἀπενεκρώθη ἐν αὐτῇ, διὰ νὰ τὴν βασανίσουν περισσότερον, θέλουν νὰ φονεύσουν τὸ τέκνον της. Τὰ πάντα ῥεῖ.

Καὶ ἤδη ἐκτυλίσσεται ἡ φοβερὰ τραγῳδία τῆς δοκιμαζομένης μητρικῆς στοργῆς. Ἡ Ἀνδρομάχη δὲν εἶναι βασίλισσα, εἶναι ἡ πάσχουσα καὶ ἀγωνιζομένη μητρότης, ἔχει κάτι τι ἀπὸ τὴν ὁρμὴν τῆς ἀλόγου φύσεως, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἡ ἀνθρωπίνη γνῶσις ρίπτει ἀπαίσιον φῶς, ἡ κραυγὴ ἥτις ἐξέρχεται ἐκ τοῦ στήθους της εἶναι κραυγή, ἥτις ἐξέρχεται ἐκ τοῦ βάθους τῆς φύσεως ὁλοκλήρου, ἐκεῖ ἔνθα τὸ πᾶν δημιουργεῖται χάριν τοῦ παντὸς καὶ καταβιβρώσκεται ὑπὸ τοῦ παντός, ἐνῷ ἡ μήτηρ, ἡ ὁποία νομίζει ὅτι ἐγέννησε διὰ τὴν αἰωνιότητα χάριν τῆς ζωῆς καὶ ὄχι χάριν τοῦ θανάτου, ἀρίνει κραυγὴν ἀπαισίαν εἰς τὸ κενόν.

Ἡ Ἑκάβη εἶναι καὶ αὐτὴ τὸ ζῶν ἐρείπιον ἑνὸς ὁλοκλήρου καταπεσόντος κόσμου. Τὸ γῆράς της διηγεῖται ὅλην τὴν ἱστορίαν τῆς Τροίας. Ὡς μήτηρ καὶ σύζυγος καὶ μάμμη ἐδοκίμασε τὰς πικρίας, τας ὁποίας μία γυνὴ δύναται νὰ ὑποστῇ. Καὶ τέλος σύρεται εἰς τοὺς πόδας τοῦ νικητοῦ ζητοῦσα δικαιοσύνην καὶ ἐκδίκησιν διὰ τὴν δολοφονίαν τοῦ υἱοῦ της. Τὰ πάντα ῥεῖ.

Τὰ δράματά του βρίθουσιν ὕβρεων πρὸς τοὺς ἀρχαίους Θεούς. Δὲν δύναται νὰ δημιουργήσῃ ἰδικόν του ἰδανικὸν κόσμον ἰδιαίτερον, ὅπως ὁ Σοφοκλῆς καὶ ὁ Πίνδαρος καὶ ν' ἀναστρέφηται ἐν αὐτῷ, ἀδιαφορῶν διὰ τὰς ἀντιφάσεις τῆς παραδόσεως. Θέλει τὴν ἀλήθειαν δι' ἑαυτὸν καὶ διὰ τοὺς ἄλλους καὶ προσπαθεῖ νὰ ὁδηγήσῃ τοὺς συγχρόνους ἐκεῖ ὅπου ἔβλεπεν ἀνατέλλον δι' ἑαυτὸν τὸ γλυκοχάραγμα νέας θρησκείας. Τὴν ἄρνησιν τῆς ζωῆς τὴν ἀφιέρωσεν εἰς ἓν ἰδανικὸν εὐγενές, ἐδίδαξε καὶ αὐτὸς ὡς καὶ ὁ Σοπεγχάουερ ἐν τῷ Ἱππολύτῳ. Ἀλλ' οἱ σύγχρονοί του δὲν τὸν παρηκολούθησαν, δὲν τὸν ἠννόησαν. Καὶ ἐννοήσας τέλος τὸ μάταιον τῶν προσπαθειῶν του εἰς τὸ τελευταῖον αὐτοῦ δρᾶμα, τὰς Βάκχας, ἀρνεῖται ἐντελῶς τὰς πρώτας αὐτοῦ θεωρίας. Τὰ πάντα ῥεῖ.

Ἡ μεγάλη ὅμως τοῦ Εὐριπίδου ἀρετή, ὡς καὶ τοῦ Σοπεγγάουερ, εἶναι ὅτι ἐδίδαξαν τὴν ἀγάπην πρὸς τοὺς ταπεινοὺς καὶ τοὺς δυστυχεῖς.

Ὅταν κλίνῃ κανεὶς τὴν κεφαλὴν διὰ νὰ μελετήσῃ τὸν πόνον τοῦ δυστυχοῦς αἰσθάνεται ἐξαφανιζόμενον τὸ χάσμα, τὸ χωρίζον αὐτὸν ἀπ' αὐτοῦ· ἐννοεῖ ὅτι μία καὶ ἡ αὐτὴ ἀνθρωπίνη φύσις εἶναι ἡ βασανιζομένη ἐν ἐκείνῳ καὶ ἡ ἰδέα ὅτι ἴσως ἡ ἰδία συμφορὰ κρέμαται ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του τὸν κάμνει νὰ συμπονῇ μετ' αὐτοῦ.

Μετὰ τὸν μεγαλορρήμονα Αἰσχύλον, μετὰ τὸν Σοφοκλέα τοῦ ὁποίου «τὰ χείλη ἐφίλησαν αἱ Μοῦσαι» διὰ νὰ μεταχειρισθῶ τὴν φράσιν νέου ἕλληνος ποιητοῦ, ἔχομεν τὸν Εὐριπίδην ἁπλοῦν καὶ ἐμβριθῆ, περιπαθῆ καὶ φιλόσοφον. Μετὰ τὸν λυρισμὸν τοῦ ἰδανικοῦ, τὴν πεζὴν καὶ ὀδυνηρὰν πραγματικότητα.

Ὁμοίως ἐν τῇ νεωτέρᾳ φιλολογίᾳ μετὰ τὸν Ῥακίνα, τὸν Corneille, τὸν Γκαῖτε, ἔχομεν τὸν Ibsen, τὸν Hauptman, τὸν Τολστόη. Ὁ Nietcsche ἐδίδαξεν ἡμᾶς τὴν αἰωνίαν ἐπιστροφὴν τοῦ Ὁμοίου καὶ ἡ ἀνθρωπότης φαίνεται ἐπαναλαμβάνουσα ἑαυτὴν διὰ μέσου τῶν αἰώνων.

Οἱ Ἑλληνικοὶ Θεοὶ ἀπέστρεφον τὸ πρόσωπον ἀπὸ τοῦ ἀνθρωπίνου πόνου. Ἡ Ἄρτεμις ἀποστρέφει τὸ πρόσωπον αὐτῆς ἀπὸ τοῦ Ἱππολύτου ἀποθνήσκοντος διὰ νὰ μὴ μολύνῃ τὰ θεῖα μάτια της ἡ ἀγωνία τοῦ θνητοῦ. Ὁ Ἀμφίων βλέπων τὸν Ἡρακλέα, ὁ ὁποῖος τόσον πολὺ εἶχεν ἀγωνισθῇ χάριν τοῦ ἀγαθοῦ, ἐν τῇ παραφροσύνῃ αὐτοῦ νὰ παρῳδῇ οἰκτρῶς τοὺς ἄθλους του, φονεύων τὰ τέκνα του λέγει: «Ζεῦ, εἶμαι ἀσθενής, γέρων, ὁ δυστυχέστατος ἴσως τῶν θνητῶν, ἀλλ' εἶμαι ἀνώτερος σοῦ, διότι δὲν ἐγνώρισες τὸν οἶκτον».

Πόσον φαίνεται προαισθανόμενος ὁ Εὐριπίδης ἕνα Θεόν, ὁ ὁποῖος θὰ ὕψωνε τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν μέχρι τῆς θείας διὰ τῆς εὐσπλαγχνίας πρῶτον καὶ διὰ τοῦ πόνου ἔπειτα. Καὶ ἡ εὐσπλαγχνία διδάσκει αὐτὸν τὴν μεγάλην ἀλήθειαν μέχρι τῆς ὁποίας δὲν ἠδυνήθη νὰ φθάσῃ ἡ μεγαλοφυΐα τοῦ Πλάτωνος καὶ τοῦ Ἀριστοτέλους. Πρῶτος ὁ Εὐριπίδης ἠννόησε τὸ φοβερὸν ἄδικον τῆς δουλείας. «Ὁ δοῦλος, λέγει, εἶνε ἴσος πρὸς τὸν ἐλεύθερον, ἐὰν ἦνε δίκαιος καὶ ἀγαθός».

(Ἀπὸ τὴν περὶ Πεσσιμισμοῦ μελέτην τῆς διδάκτορος **Καλλιρόης Ἀδαμίδου**).

ΤΟ ΜΑΡΑΜΕΝΟΝ ΚΡΙΝΟΝ

(Συνέχεια)

Μία θειά, πτωχή, ἡ ὁποία εἶχεν ἀναθρέψει τὴν μητέρα τῆς Ἄννας, ἡ μπαμπ' Μάρω εἶχεν ἀναλάβει τὴν συντήρησίν των κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας τοῦ θανάτου τοῦ Δώρου. Ἡ μπαμπ' Μάρω ἦτο μία γρηοῦλα γνωστὴ εἰς ὅλον τὸν Πειραιᾶ, διὰ τὸ περίεργον καμπουριασμένον σῶμά της, διὰ τὸ περίεργο ξεθοριασμένο σάλι της, τὸ ὁποῖον ἀπὸ μαῦρο εἶχε καταντήσει πράσινο μὲ κίτρινες γραμμές, διὰ τὰ γένεια καὶ τὰ μουστάκιά της, τὰ ὁποῖα καθὼς ἐπεριπατοῦσε σκυφτὴ καὶ διπλωμένη εἰς δύω τῆς ἔδιδαν μίαν φυσιογνωμίαν κατσίκας. Καὶ μὲ τὸν τίτλον αὐτὸν τὴν ἐβασάνιζαν τὰ παιδιὰ τῶν συνοικιῶν κάθε ἡμέραν, ὅπου ἐστέκετο ἔξω ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Ἁγίου Νικολάου εἰς τὰ Ὑδραΐτικα καὶ ἔτεινε τὸ ξηρὸ καὶ ζαρωμένο χέρι της εἰς ἐλεημοσύνην, καὶ κάθε βράδυ, ὅπου ἔβγαινεν ἀπὸ τὴν τρύπα τοῦ βαθειοῦ ὑπογείου μὲ τὸ τενεκεδένιο μπουκαλάκι της εἰς τὸ χέρι καὶ ἐπήγαινε νὰ ἀγοράσῃ μιὰ δεκάρα λάδι διὰ τὸ εἰκόνισμα τοῦ Ἁγίου.

Ὁ Ἅγιος Νικόλαος ἦτο ἡ μόνη θεότης ὅπου ἐλατρεύετο ἀπὸ τὴν γερόντισσα καὶ ἀπὸ τὴν ἀνηψιά της. Νησιώτισες, ὑδραΐτσες, γυναῖκες, καὶ θυγατέρες θαλασσινῶν, εἰς τὸν Ἅγιον Νικόλαον ἔμαθαν νὰ ἀφιερώνουν ὅλας των τὰς ἐλπίδας ἀπὸ τὰ παιδικά των χρόνια, ἀπὸ τὸν Ἅγιον Νικόλαον νὰ ἐξαρτοῦν τὴν ζωὴν τῶν ξενητευμένων τοῦ νησιοῦ των, ἀπὸ τὸν Ἅγιον Νικόλα νὰ ζητοῦν κάθε εὐτυχίαν καὶ χαράν. Ὁ Ἅγιος Νικόλαος μάλιστα τῆς γρηᾶς ἦτο τὸ θαυματουργὸν εἰκόνισμα τῆς Ὑδρας, ποῦ εἶχεν ἰδεῖ ὁ ἄνδρας της ὁ μακαρίτης ἕνα πρωῒ μεγάλης τρικυμίας νὰ πλέῃ ἐπάνω εἰς τὴν θάλασσα, ἡ ὁποία ἔξαφνα ἡμέρευσε καὶ ἡσύχασε καὶ ἔγινε γλυκειὰ καὶ γυαλιστερὴ σὰν λάδι. Ἦτο τότε ὁ καπετὰν Νικολὸς ἰδιοκτήτης σύντροφος ἑνὸς μικροῦ καϊκιοῦ, τὸ ὁποῖον ὅλη τὴν νύκτα ἐκείνη ἐπάλαισε μὲ τὰ κύματα καὶ τὸ ὁποῖον ἐνῶ ἐπήγαινε νὰ βυθισθῇ, διὰ μιᾶς ἐσώζετο, σὰν κανένα μυστικὸ χέρι νὰ τὸ ἐκρατοῦσε ἐπάνω εἰς τὰ κύματα.

Ὅταν ἔφεξε τὸ πρωῒ καὶ ὁ ἥλιος ἤρχισε νὰ χρυσώνῃ τὰ γύρω

βουνὰ τῶν στενῶν τοῦ Πόρου, ὅπου μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Ἁγίου Νικολάου κατώρθωσε νὰ προχωρήσῃ τὸ καΐκι, ὁ καπετάνιος εἶδεν ἐκεῖ μὲ τὰ μάτια του τὴν εἰκόνα νὰ πλέῃ καὶ νὰ ἔρχεται πρὸς τὸ μικρὸ καϊκάκι, τὸ φορτωμένο πατάτες καὶ κρομμύδια, τὰ προωρισμένα διὰ τὸ ἐμπόριον τοῦ ξηρονησιοῦ τῆς Ὑδρας.

Ὁ καπετὰν Νικολὸς δὲν ἔχασε καιρόν. Ὅπως ἦταν μὲ τὸ κοντὸ καὶ φουσκωτὸ βρακὶ τὸ ὑδραΐτικο καὶ μὲ τὸ ψηλὸ φέσι, ποῦ εἶχε τὸ σχῆμα ψηλοῦ καπέλλου, ἔκαμε τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ἐρρίφθη εἰς τὴν θάλασσαν, ἐκολύμπησεν ἕως τὸ σημεῖον, ὅπου ἔπλεεν ἡ εἰκόνα, ἄνοιξε τὴν ἀγκάλην του μὲ σεβασμόν, καὶ ψιθυρίζων τὸ «πάτερ ἡμῶν» τὴν μόνην προσευχήν, ὅπου ἐγνώριζε, ἐνηγκαλίσθη τὸ μισοξεθοριασμένον ξύλον καὶ ἤρχισε νὰ τὸ φιλῇ μὲ εὐλάβειαν καὶ κατάνυξιν.

Ἡ ἱστορία αὐτὴ τῆς θαυματουργοῦ εἰκόνος τοῦ θαλασσινοῦ ἁγίου ἦτο τὸ πρῶτο παραμύθι, ὅπου εἶχεν ἀκούσει ἡ μικρὴ Ἄννα, ὅταν εἶχε γίνει τριῶν χρονῶν. Τὸ παραμύθι αὐτὸ μὲ μικρὰς ἐναλλαγὰς ἤκουσεν ἔκτοτε ἐπαναλαμβανόμενον, ὁσάκις μία εὐλαβὴς ξένη, εἴτε πατριώτισσα τῆς μπαμπ' Μάρως, εἴτε ἀπὸ ἄλλο νησὶ γειτονικὸ τῆς Ὑδρας, ἤρχετο νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν θαυματουργὸν συνδρομὴν τοῦ Ἁγίου. Ἡ μπαμπ' Μάρω προσέθετεν, ὅτι ἀπὸ τότε τὸ σπίτι της εἶχε μεταβληθῇ εἰς ἐκκλησιὰ καὶ μοναστῆρι, ὅτι κόσμος καὶ ντουνιᾶς ἔτρεχε νὰ προσκυνήσῃ τὸν ἅγιον Νικόλα, ὅτι ἀπὸ τότε κρέας καὶ ψάρι καὶ τίποτε ἀρτυμένο δὲν ἐμπῆκεν εἰς τὸ σπίτί της οὔτε Χριστούγεννα, οὔτε Λαμπρή, οὔτε ἀποκρηά, τῆς ἡμέρας, ὅπου συνήθως ἔτρωγαν ἄλλοτε κρέας. Ἐγὼ ἄσπριζα τὴν κάμαρη κάθε δυὼ ἡμέρας καὶ ἀπ' ἔξω καὶ ἀπὸ μέσα, ἐγὼ ἐμάζευα πεντάρα μὲ πεντάρα τὰ λεπτὰ τοῦ δίσκου, ἐγὼ ἐσύναζα τὰ ταξίματα καὶ ἐπουλοῦσα τὸ κερὶ καὶ τὸ λάδι ποῦ ἐπερίσσευεν, ὥς που συνάχθηκαν ἡ πεντακόσιες πρῶτες δραχμές. Τότες ἀσήμωσα τὴν εἰκόνα καὶ ἔκαμα εἰκονοστάσιο ἀπὸ ἀτόφια καρυδιὰ καὶ ἀγόρασα μανουάλι, καὶ ὅταν ἦλθε ὁ ἄντρας μου ἀπὸ τὴ Μαύρη θάλασσα, ἔπεσε καὶ ἐπροσκύνησε τὸν Ἅγιο καὶ ἀπὸ τὴ χαρά του μοῦ 'δωκε τρία τάλλαρα ἀσημένια, τὰ ὁποῖα ἐγὼ ἐκρέμασα εἰς τὴ χάρι του. Ἀπὸ τότε κανείς μας δὲν ἐκοιμήθηκε πειὰ 'στὴν ὥμορφη, τὴν πατωμένη κάμαρη. ποῦ ἀπὸ 'πάνω της γιὰ ταβάνι, ἦταν ἁπλωμένη 'σὰν ζωγραφιὰ μιὰ ὁλογάλανη σημαία μὲ τὸ σταυρὸ εἰς τὴ μέση».

Ἡ Ἄννα σκυμμένη ἀπὸ τὸ παράθυρον καὶ παρακολουθοῦσα τὴν εὔθυμον θρησκευτικὴν κίνησιν τῆς ἡμέρας, ἐπανήρχετο εὐχαρίστως εἰς τὴν παιδικήν της αὐτὴν ἀνάμνησιν καὶ ἐσκέπτετο ὅτι οὔτε ἡ μητέρα της, οὔτε ἡ μπαμπ' Μάρω δὲν εἶχαν ποτὲ αἰσθανθῇ διὰ τὸν Χριστόν, τὸν ἐνθουσιασμὸν καὶ τὴν ἀγάπην, τὴν ὁποίαν ἠσθάνοντο διὰ τὸν Ἅγιον Νικόλαον.

Ἡ Ἄννα Δώρου ἦτο κόρη γραμματισμένη, εἶχε τελειώσει τὸ Ἀρσάκειον, δὲν εἶχεν ὅμως κατορθώσει νὰ πάρῃ δίπλωμα, διότι εἶχεν ἀρρωστήσει τὴν πρώτην ἡμέραν τῶν ἐξετάσεων, ἀπὸ μίαν αἰφνηδίαν ἀσθένειαν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν μόλις πρὸ δύο μηνῶν εἶχεν ἀναλάβει ἐντελῶς.

Ἡ μητέρα της τὴν εἶχεν ἀναθρέψει μὲ τὴν ἰδέαν αὐτὴν νὰ τὴν κάμῃ δασκάλα. Ὅλη της τὴν ζωήν, τὴν εἶχε περάσει εἰς τὴν σκάφη, γιὰ νὰ μπορέσῃ νὰ βγάλῃ τὸ ψωμί των, τὸ 'νοικι, νὰ πληρώνῃ τὰ δίδακτρα τοῦ σχολείου καὶ νὰ ἀγοράζῃ τὰ βιβλία. Ὅταν ἦλθεν ἡ αἰφνηδία αὐτὴ ἀρρώστεια τοῦ κοριτσιοῦ, ἡ μάνα της ἐνόμισεν ὅτι θὰ ἐτρελλαίνετο. Τέτοιο κατατρεγμὸ δὲν τὸν εἶχε βέβαια ἄλλη εἰς τον κόσμο. Ἡ μπαμπ' Μάρω, ἡ ὁποία πλέον δὲν ἔβγαινε, διότι ἦτο ἐνενῆντα χρόνων, ἐκάθητο εἰς τὸ σκαμνάκι εἰς τὸ πλάϊ τοῦ ἀρρώστου κοριτσιοῦ, τῆς ἔδινε νερὸ μὲ τὸ κανάτι, ὅταν ἠσθάνετο ὅτι ὁ πυρετὸς τὴν ἔκαιε, καὶ τῆς ἔλεγε νὰ τάξῃ τάγμα εἰς τὸν Ἅγιο Νικόλα γιὰ νὰ τὴν κάμῃ καλά. Ἡ μικρὴ εἶχε τάξει τὸν πρῶτό της μισθό, τὸν ὁποῖον θὰ ἔπερνεν ὡς δασκάλα, ὅταν θὰ ἐγίνετο καλά, νὰ τὸν διαθέσῃ εἰς λαμπάδες καὶ ἀσημώματα, καὶ τὴν στιγμὴν αὐτὴν ἀκριβῶς ἐσυλλογίζετο, ὅτι τὰ χρήματα, τὰ ὁποῖα τῆς εἶχε δώσει τὸ πρωῒ ἐκεῖνο ἡ κυρία, ἡ ὁποία τὴν εἶχε προσλάβει πρὸ ἑνὸς μηνὸς διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν τοῦ μικροῦ κοριτσιοῦ της, ἔπρεπε νὰ τὰ διαθέσῃ ὅλα εἰς τὸ τάξιμόν της.

Ἄλλως τε ὁ μισθὸς της ἦτον τόσον μικρός. Τριάντα δρ. τὸν μῆνα καὶ ἡ τροφή της. Ἡ κυρία Μοίρα ἦτο Ἑλληνὶς ἀπὸ τὴν Μασσαλίαν, ὑπανδρευμένη μὲ τὸν ἔγγονον ἑνὸς μεγάλου ναυτικοῦ σπιτιοῦ. Ὁ σύζυγός της εἶχεν ἀποθάνει καὶ τὴν ἀφῆκε χήραν μὲ δύο παιδιά. Ἕνα υἱὸν δέκα ὀκτὼ χρόνων καὶ ἕνα κορίτσι δέκα μόνον. Τὸν υἱὸν τὸν εἶχε στείλει ὁ πατέρας εἰς τὰς Ἀθήνας, ἀπὸ δέκα ἐτῶν, διότι ἐννοοῦσε νὰ τὸν σπουδάσῃ καὶ τὸν ἀναθρέψῃ Ἑλληνικά. Ἐνῷ τὸ κοριτσάκι, δὲν ἤξευρε καλά, καλά, νὰ ὁμιλήσῃ.

Ἡ Ἄννα Δώρου τῆς ὁποίας ἡ μητέρα εἶχεν ἀνατραφῇ ὡς ψυχοκόρη εἰς τὸ οἰκογενειακὸν σπίτι τοῦ κ. Μοίρα εἰσήχθη ἀπὸ τὴν ἀδελφήν του ὡς οἰκοδιδάσκαλος εἰς τῆς χύμφης της. Εἶχεν ἀναλάβει πρὸ πάντων νὰ ὁμιλῇ Ἑλληνικὰ μὲ τὴν μικρὰν Μίναν, νὰ τὴν φροντίζῃ, νὰ τὴν διδάσκῃ τὰ πρῶτα γράμματα καὶ νὰ παίζῃ μαζή της.

Ἡ κ. Μοίρα ἔμενεν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον, διότι δὲν εἶχεν ἀποφασίσει ἀκόμη, ἂν ὁριστικῶς θὰ ἔμενεν εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἢ ἂν θὰ ἐπέστρεφεν εἰς τὴν Μασσαλίαν. Τὸ ἀπόγευμα τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἡ κυρία μὲ τὸν υἱόν της, τὴν κόρην της καὶ τὴν ἀδελφήν της, μίαν πολύφερνον νύμφην καὶ περιζήτητον πολὺ δι' αὐτό, εἶχαν ἐξέλθει μὲ ἁμάξι διὰ νὰ περιέλθουν τοὺς ἐπιταφίους καὶ ἀπολαύσουν καὶ αὐτοὶ τὸ θέαμα τῆς λαϊκῆς ἑορτῆς.

Ἡ Ἄννα Δώρου εἶχε μείνει μόνη, χωρὶς ἐργασίαν καὶ ἐνασχόλησιν ἄλλην, παρὰ νὰ παρακολουθῇ ἀπὸ τὸ παράθυρον τὴν εὔθυμον κίνησιν τῆς ὁδοῦ Ἑρμοῦ. Ἀδύνατη, ὡς ἦτο ἀκόμη, ἐκουράσθη ἀπὸ τὴν προσήλωσίν της αὐτὴν καὶ ἀκόμη περισσότερον ἀπὸ τὰς σκέψεις τὰς θλιβερὰς καὶ μελαγχολικάς, αἱ ὁποῖαι ἐτριγύριζαν εἰς τὸν νοῦν της.

Τῆς ἦλθεν αἰφνιδίως μία ζάλη, καὶ μόλις ἐπρόφθασε νὰ στηριχθῇ εἰς ἕνα καναπέ, διὰ νὰ μὴ πέσῃ κάτω. Τόσην ἐξάντλησιν ἠσθάνετο, ὥστε διὰ μίαν στιγμὴν ἐφοβήθη, ὅτι ἡ ἀσθένειά της ἡ φοβερὰ θὰ ἄρχιζε καὶ πάλιν. Ἀκούμπησε τὸ κεφάλι της ἐπάνω εἰς τὸ χέρι τοῦ καναπὲ καὶ ἔκλεισε τὰ 'μάτια της, ὡς νὰ ἐπερίμενεν ἐκεῖ κάτι, τὸ ὁποῖον μοιραίως, ἀφεύκτως ὤφειλε νὰ συμβῇ.

ΕΞΑΝΘΗΜΑΤΙΚΟΙ ΠΥΡΕΤΟΙ

Δίδεται τὸ ὄνομα τοῦτο εἰς πυρετοὺς καθ' ὑπερβολὴν μολυσματικούς, ἔχοντας ὡς κύριον χαρακτῆρα ἐξάνθημα, τὸ ὁποῖον ἀναφαίνεται εἰς τὸ δέρμα.

Οἱ πυρετοὶ οὗτοι εἶναι νοσήματα σχεδὸν παιδικά, περὶ τῶν ὁποίων πρέπει νὰ ἔχωμεν γνώσεις, λίαν σαφεῖς καὶ λίαν ἀκριβεῖς, ἵνα θέτωμεν εἰς ἀπομόνωσιν ἀμέσως εἰς τὰς οἰκογενείας ὡς καὶ εἰς τὰ σχολεῖα τὰ παιδιὰ τὰ παρουσιάζοντα τὰ πρῶτα αὐτῶν σημεῖα. Εἶναι δὲ ταῦτα ἡ ἰλαρά, ἡ ὀστρακιὰ ἡ ἀνεμοευλογιὰ καὶ ἡ εὐλογιά. Ἐκτὸς ὅμως τῆς τελευταίας ἥτις μεγάλως ἠλαττώθη, ἀφ' ἧς ὁ δαμαλισμὸς γίνεται τακτικῶς, οἱ ἄλλοι ἐξανθηματικοὶ πυρετοὶ ἰλαρά, ὀστρακιά, ἀνεμοευλογιὰ εἶναι νοσήματα λίαν διαδεδομένα. Δυνάμεθα μάλιστα νὰ εἴπωμεν ὅτι ὀλίγιστα παιδιὰ διαφεύγουν ταῦτα. Ἡ δύναμις τῆς διαδόσεως τῶν πυρετῶν τούτων εἶναι μεγάλη καὶ καθίσταται συχνάκις ἐπιδημική. Οἱ ἰατροὶ ἀναλύσαντες ἀκριβῶς τὰ διάφορα φαινόμενα τῶν ἐξανθηματικῶν αὐτῶν πυρετῶν διήρεσαν τὴν ἀνάπτυξιν αὐτῶν εἰς τέσσαρας περιόδους, τὰς ὁποίας πᾶσα μήτηρ ὀφείλει νὰ γνωρίζῃ, διότι εἰς τὰς πλείστας τῶν περιόδων τούτων οἱ πυρετοὶ οὗτοι εἶναι μολυσματικοί.

Ἡ πρώτη περίοδος εἶναι ἡ τῆς ἐπωάσεως.

Ὅπως κατὰ τὴν ἐπώασιν τὰ πτηνὰ ἐπικάθηνται ἐπὶ τῶν ὠῶν αὐτῶν ἐπί τινα χρόνον, ἵνα τοὺς μεταδώσουν τὴν θερμότητα τοῦ σώματός των καὶ ἀναβλαστήσῃ τὸ ἔμβριον, κατ' ἀναλογίαν ἔδωκαν εἰς τὴν Ἰατρικὴν τὸ ὄνομα τῆς ἐπωάσεως εἰς τὸ χρονικὸν διάστημα τὸ μεσολαβοῦν μεταξὺ τῆς στιγμῆς, καθ' ἣν οἱ σπόροι τῶν πυρετῶν ἐσπάρησαν ἐν τῷ ὀργανισμῷ καὶ τῆς στιγμῆς καθ' ἣν ἡ βλάστησις καὶ ἡ ἀνάπτυξις φανεροῦται ὑπὸ διαφόρων διαταραχῶν, αἵτινες ἀποτελοῦσι τὰς ἐξωτερικὰς ἐκδηλώσεις τοῦ νοσήματος.

Τὸ σπέρμα ὑπνόττει κατὰ τὴν περίοδον τῆς ἐπωάσεως, τῆς ὁποίας ἡ διάρκεια εἶναι ποικίλη. Τὸ παιδίον τὸ φέρον αὐτὸ φαίνεται διατηροῦν τὴν ὑγείαν του, τίποτε δὲν δύναται νὰ φανερώσῃ ὅτι τὸ πῦρ, τὸ ὁποῖον μετ' ὀλίγων θ' ἀναλάμψῃ κρύπτεται ὑπὸ περιστάσεις τόσον εὐαρέστους. Δὲν εἶναι, βέβαιον ὅτι καὶ κατὰ τὸ στάδιον τῆς ἐπωάσεως τὸ παιδίον δύναται νὰ μεταδώσῃ τὰ νοσογόνα σπέρματα, ἑπομένως οὐδεμία σκέψις περὶ ἀπομονώσεως τῶν παιδίων, διότι τίποτε ἀπολύτως δὲν φανερώνει ὅτι προσεβλήθη ὑπὸ νοσήματός τινος. Αὕτη γίνεται καταφανὴς εἰς πάντας κατὰ τὴν περίοδον τῆς εἰσβολῆς ἥτις εἶναι ἡ δευτέρα. Βεβαιοῦται δὲ ἡ εἰσβολὴ διὰ διαταραχῶν λειτουργικῶν τοῦ πυρετοῦ κ.τ.λ. Ἀλλὰ ἡ εἰσβολὴ αὕτη ἥτις καὶ καταπλήσσει εἶναι δευτερεύουσα διότι ἡ πραγματικὴ εἰσβολὴ εἶναι ἡ τῆς ἐπωάσεως ἥτις εἶναι καὶ πάντι ἀδύνατον νὰ διαγνωσθῇ. Οἱ ἐξανθηματικοὶ πυρετοὶ καὶ πρὸ πάντων ἡ Ἰλαρὰ εἶναι μολισματικοὶ κατὰ τὴν περίοδον τῆς εἰσβολῆς καὶ πρὶν ἢ ἀναφανῇ τὸ ἐξάνθημα.

Τὸ ἐξάνθημα ἀποτελεῖ τὴν τρίτην περίοδον.

Τὸ ἐξάνθημα συνίστατται ἀπὸ ἐξανθήματα τοῦ δέρματος ἔχοντα χαρακτῆρα διακεκριμένον ἀναλόγως τοῦ πυρετοῦ ἐξ οὗ προέρχονται. Αἱ δερματικαὶ αὗται ἐξανθήσεις καλύπτουσι τὸ πρόσωπον, τὸν κορμὸν καὶ τὰ ἄκρα δὲν διαρκοῦσιν ἢ ὀλίγας ἡμέρας. Ἐν τῇ ἰλαρᾷ ὅμως καὶ ὀστρακιᾷ ἔχουσιν ἐξέλιξιν πλέον διαρκεστέραν.

Σπανίως τὰ παιδία κατὰ τὴν ἐξάνθισιν δὲν μένουν κλινήρη, διότι ὁ πυρετὸς εἶναι ἔντονος καὶ αἱ δυνάμεις ἐκλείπουσιν.

Ἡ τετάρτη περίοδος εἶναι ἡ τῆς ἀπολεπίνσεως.

Τὸ δέρμα εἰς τὸ ὁποῖον ἐγένετο συμφόρησις αἵματος κατὰ τὴν περίοδον τῆς ἐξανθήσεως ἔπαθεν ἀλλοίωσιν κατὰ τὴν θρέψιν καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς προσκαίρου ἐρυθρότητος καὶ τῆς ἀλλοιώσεως τοῦ δέρματος εἶναι ἡ ἀπόπτασις τῆς ἐπιδερμίδος κατὰ λέπια, ἐξ οὗ καὶ ἡ ὀνομασία ἀπολέπισις.

Ἡ ἀπολέπισις δὲ αὕτη δὲν εἶναι εἰδικὴ μόνον εἰς τοὺς ἐξανθηματικοὺς πυρετούς. Πάντες παρατηροῦμεν τοιαύτην καὶ μετὰ ἐλαφρὰ ἐγκαύματα ἢ ἡλιακὸν ἐρύθημα (ἡλιοπληξίαν). Ἡ εἰς τὴν ἐπιφάνειαν ἐπιδερμὶς εἰς πάσας ταύτας τὰς περιστάσεις ἀποπίπτει κατὰ μικρὰ τεμάχια ἐνῷ κατὰ βάθος ἀναγεννᾶται. Τὰ λέπια τὰ ἀποσπώμενα ἐκ τοῦ δέρματος ἀτόμων, παθόντων ἕνεκα τῶν πυρετῶν τούτων περιέχουσι τὰ τὰ σπέρματα τοῦ νοσήματος.

Πᾶν παιδίον φέρον λέπια ἐπιδερμικὰ εἰς τὸ πρόσωπον, εἰς τὸ δέρμα τοῦ σώματος, ἢ ἐπὶ τῶν χειρῶν δέον ν' ἀποφεύγεται ὡς ὕποπτον.

Ἰλαρὰ

Αὕτη εἶναι νόσημα κοινότατον, δύναταί τις μάλιστα νὰ εἴπῃ ὅτι πάντα τὰ παιδία προσβάλλονται ὑπ' αὐτῆς τάχιον ἢ βράδιον.

Ἡ δύναμις τῆς διαδόσεως τῆς ἰλαρᾶς εἶναι μεγίστη. Αὕτη εὐκόλως λαμβάνει εἰς τὰς οἰκογενείας, τὰ σχολεῖα καὶ τὰ νοσοκομεῖα χαρακτῆρα ἐπιδημικόν. Τὰ θηλάζοντα βρέφη, καθὼς καὶ πάντα τὰ ὑπερβάντα τὸ δέκατον πέμπτον ἔτος τῆς ἡλικίας των εἶναι ὀλιγώτερον ἐκτεθειμένα εἰς τὴν προσβολὴν τοῦ νοσήματος. Ἐν τούτοις ὅμως δὲν φείδεται καὶ οὐδεμιᾶς ἡλικίας. Ἡ ἰλαρὰ κυρίως μεταδίδεται κατὰ τὴν περίοδον τῆς εἰσβολῆς, κατὰ τὸν χρόνον δηλονότι, καθ' ὃν αἱ ἐκκρίσεις τῶν βλεννομεμβρανῶν τῶν ὀφθαλμῶν καὶ τῆς ρινὸς εἶναι ἀφθονώταται καὶ τὰ σπέρματα ἔχουσι μεγαλειτέραν δραστηριότητα. Ἀρκεῖ τότε παιδίον ὑγιὲς νὰ πλησιάσῃ ἐπί τινας στιγμὰς ἕτερον παῖδα ἰλαριῶντα, ἵνα τὸ πρῶτον προσβληθῇ ὑπὸ τῆς νόσου τοῦ δευτέρου. Δὲν εἶναι δὲ ἀναγκαῖαι αἱ ἄμεσοι ἐπαφαί. Τὰ σπέρματα μεταφέρονται συχνάκις ὑπὸ ἑτέρων προσώπων, τῶν ὁποίων αἱ χεῖρες, τὰ ἐνδύματα κ.τ.λ. εἶναι μεμολυσμένα. Τὰ ἀντικείμενα ἅτινα ἐχρησίμευσαν εἰς διατροφὴν τοῦ ἀσθενοῦς, ὡς κοχλιάρια, ποτήρια κ.τ.λ. αἱ λαβαὶ τῶν θυρῶν ἃς ἤγγισεν εἷς ἰλαριῶν ἢ ἡ νοσοκόμος αὐτοῦ εἶναι οἱ φορεῖς τοῦ σπέρματος. Ὀφείλομεν λοιπὸν νὰ ἐνεργήσωμεν αὐστηρὰν ἀπομόνωσιν, εὐθὺς μόλις παρατηρήσωμεν

ΕΠΙΦΥΛΛΙΣ

ΤΟ ΜΑΥΡΟ ΚΡΥΣΤΑΛΛΟΝ

Εἰς μακκυνὴν ἤδη ἐποχήν, ὅπου τὸ κρύσταλλον τοῦ βράχου, πλέον μαῦρον, ἀπὸ τὴν μαυροτέραν νύκτα, ἦτο σκοτεινὸν ὅπως τὸ κάρβουνον. . . . .

Μιὰ ἀνυπόμονος ἀναγνώστρια, δὲν μὲ ἀφίνει νὲ πῶ τίποτε περισσότερον. Πῶς αὐτὸ τὸ τόσον διαφανὲς καὶ φωτεινὸν κρύσταλλον, διὰ μέσου τοῦ ὁποίου βλέπομεν, ἦτο ἄλλοτε κάτι σκοτεινὸν καὶ ἀπὸ τὸ ὁποῖον δὲν ἠμποροῦσε νὰ περάσῃ τὸ φῶς;

Ἰδοὺ ἡ πλέον παράδοξος φαντασία, βεβαίως δὲν σκέπτεσθε ὅτι εἶνε δυνατὸν νὰ πιστεύσωμεν λέξιν.

Καὶ ὅμως τίποτε δὲν εἶνε ἀληθέστερον. Ἐπειδὴ ὅμως δὲν πιστεύετε εἰς τὴν διαβεβαίωσίν μου, ἀναβάλλω δι' ἄλλοτε τὴν διήγησίν μου καὶ θὰ σᾶς εἴπω εἰς ποίαν περίστασιν, τὸ κρύσταλλον τοῦ βράχου, τὸ πλέον μαῦρον ἀπὸ τὸ κάρβουνον, ἔγινε διαφανὲς ὅπως τὸ διαμάντι, τὸ ὁποῖον ἐπίσης θὰ σᾶς ἀποδείξω ὅτι δὲν ἦτο πάντοτε τοιοῦτον.

II

Ἡ κόρη τοῦ βασιλέως τοῦ Ὀρμούζ, ἡ ὁποία ἦτο ἡ ὡραιοτέρα πριγκήπισσα τῆς γῆς, κατὰ τὴν ἐποχὴν ὅπου ὅλαι αἱ πριγκήπισσαι ἦσαν ὡραῖαι,—τότε δὲν εὕρισκε κανεὶς ἄσχημες παρὰ εἰς τὰς καλύβας τῶν πτωχῶν καὶ εἰς τὰς οἰκίας τῶν ἐμπόρων· εὐτυχῶς ὅλα αὐτὰ ἤλλαξαν,—ἡ κόρη τοῦ βασιλέως τοῦ Ὀρμούζ ἐπερπατοῦσε εἰς τὴν ἐξοχήν, ἔνα ἀπόγευμα τοῦ καλοκαιριοῦ, μαζὴ μὲ ἕναν μικρὸν ἀκόλουθον ὁ ὁποῖος τῆς ἐκρατοῦσε τὴν οὐράν της.

Ἦτο τόσον θυμάσια ἐνδεδυμένη, μὲ κίτρινα μεταξωτὰ φορέματα μὲ χρυσοῦφαντες μουσουλίνες καὶ μὲ τόσα πετράδια, ὥστε θὰ τὴν ἔπερνε ὅποιος τὴν ἔβλεπε, διὰ μίαν ἀκτίνα τοῦ ἡλίου ἡ ὁποῖα εἶχε λάβει τὸ σχῆμα ἀνθρώπου. Ἀλλ' ὁ μικρὸς ἀκόλουθος δὲν ἔχανε τὸν καιρόν του μὲ τὸ νὰ θαυμάζῃ τὰ ὡραῖα φορέματα καὶ τὰ πολύτιμα κοσμήματα. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον τὸν ἀπησχόλει ἦτο αὐτὴ ἡ ὡρορριὰ τῆς πριγκηπίσσης, ἡ ὁποία ἔλαμπε καλλίτερα ἀνάμεσα εἰς τὰ πλούσια στολίδια. Ἀναστέναζε μὲ τόσην λύπην ὥστε συνεκίνει τὰ πάντα, διότι ἀγαποῦσε μὲ μεγάλην περιπάθειαν τὴν κόρην τοῦ βασιλέως τοῦ Ὀρμούζ· εἶνε σκληρόν, εὐχάριστον ἐπίσης, ἀλλὰ πολὺ σκληρὸν ὅταν κανεὶς ἀγαπᾷ χωρὶς καμμίαν ἐλπίδα. Τὰ τριαντάφυλλα ἀκούοντα τὸν μικρὸν ἀκόλουθον ν' ἀναστενάζῃ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἐγίνοντο μελαγχολικώτερα, ἕνα ἄγριο περιστέρι ἀνάμεσα ἀπὸ τὸ μυστήριον τῶν φύλλων εἶπε εἰς μίαν περιστερά: «Ἰδοὺ ἕνα ἀξιολύπητον παιδί! Ἀλλ' ἡ περιστερὰ τοῦ ἀπήντησε: Καὶ τί σὲ ἀπασχολοῦν οἱ ἄλλοι ὅταν ἐγὼ σὲ ἀγαπῶ;» Ἡ πριγκήπισσα ἦτο πλέον κακιὰ ἀπὸ τὸ περιστέρι αὐτὸ τῶν δασῶν. Ὄχι κακή, ἀλλ' ἀδιάφορος. Μήπως τὴν ἐνδιέφερε ὁ μικρὸς ἐκεῖνος ἀκόλουθος, ὁ ὁποῖος τὴν ἀκολουθοῦσε ὑποφέρων;

Ἕως ἐκείνην τὴν στιγμὴν τέσσαρες ἄρχοντες ἐστεμμένοι, τὴν εἶχον ζητήσει εἰς γάμον: Ὁ βασιλεὺς τῶν Μαδουίνων, τὸν ὁποῖον ὑπερασπίζοντο αἱ μοῖραι, ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Τραπεζοῦντος, ὁ ὁποῖος ἔκτιζε, διὰ νὰ εὐδοκήσῃ νὰ εἰσέλθῃ, ἕνα παλάτι, τοῦ ὁποίου κάθε κολόνα ἦτο καμομένη ἀπὸ ἕνα μονοκόμματο ρουμπίνι, καὶ κάθε παράθυρο ἀπὸ ἕνα μαργαριτάρι. Ὁ πρίγκηψ τῆς Βαγδάτης ὁ ὁποῖος εἶχε εἰς τοὺς κήπους του, ἀντὶ διὰ τριαντάφυλλα καὶ ὑάκινθους, ἀστέρια, τὰ ὁποῖα κάθε βράδυ Πνεύματα ἔφερον ἀπὸ τὸν οὐρανὸν δι' αὐτόν, καὶ ὁ ἄρχων τῆς Βιζαπούρ, τοῦ ὁποίου ὁ ὑπερμεγέθης θρόνος ἦτο τοποθετημένος εἰς τὴν ράχιν τεσσάρων ἐλεφάντων· οἱ ἐλέφαντες αὐτοὶ εἶχαν εἰς τὰς προβοσκίδας των μουσικὰ ὄργανα τὰ ὁποῖα ἔπαιζαν τόσον ὡραῖα καὶ τόσον γλυκὰ ὥστε ἐνόμιζε κανεὶς ὅτι τὰ μεγάλα ζῷα ἦσαν γεμάτα ἀπὸ καλλικέλαδα πουλιά.

Ποῖον ἀπὸ τοὺς τέσσαρας ἄρχοντας θὰ ἐξέλεγε διὰ σύζυγον; Ἴσως θὰ ἀπεφάσιζε νὰ προτιμήσῃ κανένα ἀπὸ τοὺς πολὺ πλουσίους ἐμπόρους οἱ ὁποῖοι ἀπὸ τὰ μακρυνὰ ταξείδια τους ἔφερον τὴν μαγευμένην λάμπα τοῦ Aladin, ἢ τὸ δακτυλίδι τοῦ Σολομῶντος, καὶ ἕνα μικρὸ πετραδάκι ἀκόμη πολυτιμότερον, διότι, κάθε φορὰ ὅπου τὸ ἐκτυποῦσαν μὲ μίαν ἄλλην πέτραν, ἔβγαιναν σπινθῆρες ἐκ τῶν ὁποίων ἕνας μόνον, ἀμέσως ἐγένετο δέκα τέσσερες χιλιάδες χρυσᾶ νομίσματα!

Κάθε ἄνθρωπος ἐννοεῖ ὅτι ἔπειτα ἀπὸ τοιαύτας προτάσεις, ἡ τόσον ὡραία πριγκήπισσα δὲν ἐνδιεφέρετο διόλου διὰ τὸν μικρόν της ἀκόλουθον. Τί θὰ ἀπογίνῃ ὁ δυστυχὴς ἐκεῖνος; Ἔ λοιπόν! Τὴν ἡμέραν τοῦ γάμου της θὰ τῆς κρατῇ τὴν οὐρά, εἰς τὸν δρόμον τὸν στρωμένον μὲ ἄνθη καὶ μικρὰ πετραδάκια.

Ἐκείνη πάντοτε ἀδιάφορος, ἐκεῖνος ἀναστενάζων ἔφθασαν πλησίον εἰς μίαν λίμνην, τόσον γαλανήν, τόσον καθαράν, τόσον διαφανῆ, ὥστε ἐφαίνετο σὰν νὰ εἶχε πέσει ἕνα κομμάτι τοῦ οὐρανοῦ εἰς τὴν γῆν, καὶ ἐπειδὴ ἦτο κουρασμένη, ἐξ αὐτῆς τῆς μακρᾶς πορείας της ἡ κόρη τοῦ βασιλέως τοῦ Ὀρμούζ, ἐκάθησε εἰς τὴν ἄμμον, κοντὰ εἰς τὸ νερὸ τὸ δροσερό. Ἀργότερα ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Τραπεζοῦντος, ὁ ὁποῖος δὲν ἔγινε σύζυγος τῆς πριγκηπίσσης, ἄμα ἔμαθε ὅτι ἐκείνη ἀνεπαύθη ἐπάνω εἰς τὴν ἄμμον, ἔστειλε καὶ ἐπῆρε μὲ χρυσᾶ καλάθια, ὅσην ἠδυνήθη περισσοτέραν καὶ τὴν ἔριψε ἐπάνω εἰς τὴν σκάλα τοῦ παλατιοῦ του.

Καθισμένη ἐκεῖ ἔβλεπε τὴν ὡραία γαλανὴ λίμνη, καὶ τῆς ἦλθε ἐπιθυμία νὰ λουσθῇ μέσα εἰς τὰ κρυσταλλένια νερά της. Ἀφοῦ ἐμοιαζε τόσον μὲ τὸν οὐρανὸν ἦτο ἀξία νὰ λουσθῇ εἰς αὐτὴν ἕνα ἄστρο. Ἀλλ' ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον τὴν ἔκαμνε νὰ διστάζῃ ἦτο ἡ παρουσία τοῦ ἀκολούθου, ὁ ὁποῖος ἐστέκετο ὄρθιος ὀπίσω της. Δὲν γδύνεται μιὰ πριγκήπισσα ἐμπρὸς εἰς ἕνα τόσον ἀσήμαντον πρόσωπον καὶ ἐκτὸς τούτου ἐπειδὴ ἦτο καλὰ ἀναθρεμμένη βεβαίως δὲν θ' ἀπεφάσιζε νὰ κάμῃ αὐτὸ καὶ ἐμπρὸς εἰς ἕνα μεγάλον ἄρχοντα. Νὰ διώξῃ τὸν ἀκόλουθον; Τὸ ἐσκέφθη καὶ αὐτό, ἀλλὰ πῶς νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸ παλάτι χωρὶς συνοδόν; Ἴσως θὰ ἐγκατέλειπε τὴν ἰδέαν αὐτὴν νὰ λουσθῇ μέσα εἰς τὴν λίμνην, ἐὰν δὲν εἶχε παρατηρήσει, ὄχι μακρὰν μεταξὺ τῶν βράχων, ἀνάμεσα εἰς τοὺς κισσοὺς ἕνα εἶδος μεγάλου βράχου μαύρου, τοῦ ὁποίου ἡ θέα τῆς ἔφερε μίαν ἰδέαν. «Μικρὲ ἀκόλουθε τοῦ εἶπε· ἐσκέπτομαι νὰ λουσθῶ μέσα εἰς τὸ θαυμάσιον αὐτὸ νερό, τὴν ὥραν αὐτὴν σὺ θὰ μείνῃς ἀπὸ πίσω ἀπὸ τὸν βράχον αὐτὸν τὸν ὁποῖον βλέπεις ἐκεῖ, καὶ ὁ ὁποῖος φαίνεται σὰν ἕνας τοῖχος ἀπὸ κάρβουνο· ἐμπρὸς πήγαινε ἐκεῖ καὶ μὴν κινηθῇς, — Θὰ γίνῃ κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν σας, Ὑψηλοτάτη, ἀπεκρίθη ἐκεῖνος». Καὶ ἐκρύφθη πίσω ἀπὸ τὸν βράχον, ἐνῷ ἡ κόρη τοῦ βασιλέως ἤρχισε νὰ ἑτοιμάζεται διὰ τὸ λουτρόν της.

Θὰ ἦτο δύσκολον νὰ δώσωμεν μίαν ἰδέαν τῆς ἀπελπισίας τοῦ μικροῦ ἀκολούθου ἀπὸ πίσω ἀπὸ τὸν σκοτεινὸν τοῖχον. Ἡ πριγκήπισσα τόσον κοντά του ἄφινε εἰς τὸν ἥλιο καὶ εἰς τὰ πουλάκια ὅπου τῆς ἐκελαδοῦσαν τόσον γλυκά, νὰ θαυμάζουν τὰ κάλλη της, καὶ αὐτὸς ἔπρεπε νὰ μένῃ φυλακισμένος ἀπὸ πίσω ἀπὸ τὸν μαῦρον ἐκεῖνον ὄγκον ἀπὸ τὸν ὁποῖον οὔτε τὴν λάμψιν τοῦ ἡλίου δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἴδῃ. Τὸ ἤξευρε ὅτι ἡ πριγκήπισσα δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ γίνῃ ποτὲ σύζυγός του, ἀλλὰ τοὐλάχιστον ἀφοῦ ἐπαρουσιάζετο ἡ περίστασις δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ εἶχε καὶ αὐτὸς τὴν εὐτυχίαν τὴν ὁποίαν εἶχε ὁ ἥλιος, τὰ πουλάκια, ἡ αὔρα, τὰ ὁποῖα ἐπίσης δὲν ἦσαν οὔτε αὐτοκράτορες οὔτε βασιλεῖς;

Ἀλλ' ἐπειδὴ ἦτο πολὺ πιστὸς ἀκόλουθος, δὲν ἐννοοῦσε νὰ παραβῇ τὴν διαταγὴν τῆς πριγκηπίσσης· ἡ καλὴ τύχη τὸν ἐλυπήθη ὅμως καὶ ἐπόνεσε τὰ δάκρυά του, καὶ ὁ μαῦρος καὶ σκοτεινὸς βραχος ἔγινε ποιὸ διαφανὴς ἀπὸ τὸ κρυσταλλένιο νερὸ τῆς λίμνης, ποιὸ λ μπερὸς ἀπὸ ἕνα διαμάντι καὶ ἔτσι ὁ μικρὸς ἀκόλουθος ἠμπόρεσε νὰ θαυμάσῃ τὸ εἴδωλόν του, ἀλλ' αὐτὸ δὲν ἦτο διὰ τὸ καλόν του, διότι ἀργότερα ἀπέθανε ἀπὸ τὴν λύπην του, ἀλλὰ καὶ τότε τὰ κλειστὰ μάτια του εἶχαν κρατήσει κάποιο φῶς ἀπὸ τὴν ἔξοχη ὡρορριά της.

III

Ἕνεκα λοιπὸν εὐσπλαγχνίας διὰ τὴν λύπην μιᾶς μεγάλης ἀγάπης, τὸ μαῦρο κρύσταλλο ἔγινε τελείως καθαρὸν καὶ διαφανές, σὰν τὰ νερὰ τῆς μεγάλης λίμνης.

Catulle Mendes

τὰ πρῶτα συμπτώματα τοῦ νοσήματος. Τὰ ὑγιᾶ παιδία, ὅτε ἡ ἰλαρὰ ἀναφανῇ ἔν τινι οἰκογενείᾳ, ἀποχωρίζονται, ὡς καὶ ἄλλοτε ἀνεφέραμεν, ἐντελῶς, ὄχι μόνον τοῦ ἰλαριῶντος ἀλλὰ καὶ τοῦ περιποιουμένου αὐτόν, ἢ κάλλιον ἐγκαταλείπουσιν ἐντελῶς, τὴν οἰκίαν εἰς ἣν ἀνεφάνη τὸ νόσημα. Εἰς τὰ σχολεῖα δὲ πρέπει ν' ἀποπέμπωνται τὰ παιδία τῆς οἰκογενείας εἰς ἣν ἀνεφάνη κροῦσμα ἰλαρᾶς. Ἡ ἐπώασις τῆς ἰλαρᾶς ποικίλλει ἀπὸ δέκα μέχρι δώδεκα ἡμερῶν. Δυνάμεθα νὰ παρατηρήσωμεν τοῦτο ὅτι παιδίον, τὸ ὁποῖον ἔπαιζε μεθ' ἑτέρου φέρον τὴν ἰλαράν, θέλει προσβληθῇ, χωρὶς ποσῶς ν' ἀμφιβάλλωμεν περὶ τούτου, ὑπὸ τῶν πρώτων συμπτωμάτων τῆς εἰσβολῆς, δέκα ἕως δώδεκα ἡμέρας μετὰ τὴν πλησίασιν ταύτην. Τὰ φαινόμενα τῆς εἰσβολῆς τῆς ἰλαρᾶς πρέπει νὰ τὰ γνωρίζωμεν καλῶς, ἵνα ἐγκαίρως ἀπομονώσωμεν τὸ παιδίον εἰς ὃ ἀνεφάνη αὕτη.

Κατ' ἀρχὰς τὸ παιδίον εἶναι ἀδύνατον, μὲ διάθεσιν κακήν, ἡ ὄρεξίς του ἐλαττοῦται, ἢ καὶ χάνεται, ἔχει ὕψωσιν θερμοκρασίας καὶ ἰδίως τὴν ἑσπέραν, βεβαιούμεθα δὲ περὶ τούτου διὰ τῆς θερμομετρήσεως. Βήχει καὶ συχνάκις ἡ βὴξ αὐτοῦ εἶναι βραχγνή, ἡ δὲ ρίς του ρέει ἀφθόνως, ἡ δὲ ἔκκρισις αὕτη ἐρεθίζει τὸ ἄνω χεῖλος του καὶ τὰ πτερύγια τῆς ρινός, καθιστῶσα αὐτὰ ἐρυθρὰ καὶ οἰδηματώδη. Ἀπομυττόμενον δὲ δύναται νὰ προκαλέσῃ ρινορραγίαν ἥτις καὶ ἐπαναλαμβάνεται εὐκόλως. Οἱ ὀφθαλμοὶ εἶναι κατέρυθροι καὶ δακρυρροοῦσι, τὰ βλέφαρα ἐξοιδαίνονται, ἡ δὲ ἔκκρισις τῶν ὀφθαλμῶν αὐξάνεται καὶ καθίσταται πυκνοτέρα ὡς ἡ τῆς ρινός. Τὰ μῆλα τῶν παρειῶν χρωματίζονται πλέον τοῦ συνήθους καὶ ὅλον τὸ πρόσωπον εἶναι ὀλίγον οἰδαλέον. Ἡ κατάστασις αὕτη, ἐν τῇ ὁποίᾳ ὁ πυρετὸς σπανίως εἶναι τόσον ἰσχυρός, ὥστε νὰ κρατῇ τὸ παιδίον εἰς τὴν κλίνην, παρατείνεται ἐπὶ τρεῖς ἢ τέσσαρας ἡμέρας. Τότε ἐπέρχεται ἡ ἐξάνθησις, ἥτις οὐδεμίαν ἐπιτρέπει ἀμφιβολίαν περὶ τοῦ νοσήματος. Τὰ πρῶτα ἴχνη τῆς ἐξανθήσεως ἀναφαίνονται εἰς τὸ στόμα καὶ βλέπομεν ταῦτα ἐπὶ τῆς ὑπερῴας ὡς μικρὰς κηλίδας ἐρυθράς. Ἀλλὰ νομίζομεν ὅτι τόσον αἱ μητέρες, ὅσον καὶ οἱ διδάσκαλοι δὲν εἶναι ἀρκετὰ ἐξησκημένοι ὥστε τὸ μικρὸν αὐτὸ σημεῖον νὰ μὴ τοὺς διαφύγῃ. Ἵνα διακρίνωμεν τὰς πρώτας κηλίδας τῆς Ἰλαρᾶς πρέπει νὰ παρατηρήσωμεν μετὰ προσοχῆς τὰς παρειὰς καὶ πρὸ πάντων τὸ δέρμα τοῦ τραχήλου ὄπισθεν τῶν ὤτων. Θὰ ἴδωμεν ἐπὶ τοῦ λευκοῦ καὶ λεπτοῦ δέρματος μικρὸν στίγμα ἐρυθρόν, τὸ ὁποῖον προαναγγέλλει τὰς κηλίδας, τῶν ὁποίων ἡ ἀνάπτυξις θὰ γίνῃ τὴν ἑπομένην ἡμέραν. Ἡ ἐξάνθησις τοῦ προσώπου καὶ τοῦ λαιμοῦ προηγεῖται δώδεκα ὥρας καὶ εἴκοσι τέσσαρας ὥρας τῆς τοῦ κορμοῦ καὶ τῶν ἄκρων. Ὅτε ἡ ἐξάνθησις καταλάβει τὸ στῆθος, τὴν κοιλίαν, τὰ νῶτα, τοὺς βραχίονας καὶ τὰς κνήμας, τελευτᾷ, παράγουσα ἐπὶ τοῦ δέρματος ἐπάρματα μόλις αἰσθητὰ εἰς τὸν ἐπιθίγοντα δάκτυλον. Ὅτε τὰ ἐπάρματα ταῦτα εἶναι πολυπληθῆ καὶ κεῖνται πλησίον ἀλλήλων ὅλον τὸ δέρμα εἶναι ἐρυθρὸν καὶ τὸ πρόσωπον ὁμοίως ἐρυθρὸν καὶ οἰδαλέον τότε λέγομεν ὅτι ἡ Ἰλαρὰ τελείως ἐξεδηλώθη, ἄλλοτε τὰ ἐπάρματα ταῦτα εἶναι σπανιώτερα καὶ τὸ δέρμα ἁπλῶς ἐρυθροῦται διὰ κηλίδων ἐρυθρῶν μόνον. Εἰς τὴν περίστασιν ταύτην ἡ Ἰλαρὰ δύναται νὰ ᾖναι ἐλαφρὰ ἀλλ' οὐχὶ καὶ πάντοτε.

Ἀνθὴ Βασιλειάδου (Ἰατρὸς)

Παρακαλοῦνται θερμῶς αἱ κ. κ. συνδρομήτριαι αἱ καθυστεροῦσαι τὴν συνδρομήν των τοῦ λήγοντος ἔτους νὰ ἀποστείλουν αὐτὴν ἀμέσως. Ἐπίσης αἱ ἐπιθυμοῦσαι νὰ ἐξακολουθήσουν λαμβάνουσαι τὴν «Ἐφημ. τῶν Κυριῶν» παρακαλοῦνται νὰ ἀνανεώσουν τὴν συνδρομήν των.

ΤΑ ΒΙΒΛΙΑ ΤΗΣ ΑΥΓΗΣ

Ἡ **Χειραφετημένη** καὶ ἡ **Μάγισσα** εἶναι τὰ δύο πρῶτα ἔργα τῆς ὑπὸ τὸν τίτλον: Τὰ **Βιβλία τῆς Αὐγῆς** τριλογίας τῆς κ. Καλλιρρόης Παρρέν.

Εἰς τὰ μυθιστορήματα αὐτὰ μελετᾶται καὶ εἰκονίζεται ἡ γυνὴ τῆς παλαιᾶς ἀνατροφῆς ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν γυναῖκα τοῦ Νέου Κόσμου, τὴν ἀνατρεφομένην μὲ τὸ πρακτικὸν πνεῦμα καὶ τὴν ὀρθὴν τοῦ προορισμοῦ της, ὡς ἀνθρωπίνου ὄντος ἀντίληψιν.

Εἰς τὴν «Χειραφετημένην» περιγράφονται ὁ βίος, τὰ ἤθη καὶ ἔθιμα τῆς Κων/πόλεως, εἰς τὴν «Μάγισσαν» ὁ βίος τῶν Ἀθηνῶν κατὰ τὰς ἡμέρας τῶν Ὀλυμπιακῶν ἀγώνων. Καὶ τὰ δύω συγκινοῦν, συγκλονίζουν, τέρπουν καὶ διδάσκουν. Ἀνατέμνουν τὴν γυναικείαν καρδίαν καὶ δίδουν πλήρη ἰδέαν τῶν πλεονεκτημάτων τῆς νέας ἐπὶ τῆς παλαιᾶς ἀνατροφῆς.

Ἕκαστον ἐκ τῶν βιβλίων τούτων ἀποτελεῖται ἀπὸ 400 περίπου σελίδας καὶ τιμᾶται διὰ τὰς Ἀθήνας δρ. 3, διὰ τὰς ἐπαρχίας 3,50 καὶ διὰ τὸ ἐξωτερικὸν 3 φρ. χρ.

Πᾶσα αἴτησις ἀπευθύνεται πρὸς τὴν κ.Κ. Παρρέν, ὁδ. Πανεπιστημίου, 27 Ἀθήνας καὶ συνοδεύεται ὑπὸ τοῦ ἀντιτίμου.

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΩΝ ΠΟΣΙΜΩΝ ΙΑΜΑΤΙΚΩΝ ΥΔΑΤΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΜΕΤΟΧΙΚΟΝ ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 300,000 ΔΡΑΧΜΩΝ

Κυριώτερος μέτοχος ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος

ΥΔΑΤΑ

ΑΝΔΡΟΥ (Πηγὴ Σοφίζης) τὸ καλλίτερον ἐπιτραπέζιον, ἀνώτερον τοῦ Βιλὰν καὶ Βισσύ.

ΛΟΥΤΡΑΚΙΟΥ. (Ἀποκλειστικὴ παραχώρησις ὅλων τῶν πηγῶν), κατὰ τῆς φαμμιάσεως, λιθιάσεως, ἀρθριτισμοῦ, νόσων τῶν νεφρικῶν ὀργάνων

ΚΥΛΛΗΝΗΣ (Ἀποκλειστικὴ παραχώρησις) κατὰ τῶν παθήσεων τῶν ἀναπνευστικῶν ὀργάνων, ἀσθματος, καταρρόων, δυσπεψιῶν, μητρικῶν παθήσεων κλπ.

ΟΣΣΗΣ (ΤΣΑΓΕΖΙ) (Ἀποκλειστικὴ παραχώρησις. Μοναδική πηγὴ εἰς τὸν κόσμον κατὰ τὴν γνώμην τοῦ Γάλλου Ἀκαδημαϊκοῦ Ρομπέν) ἀεριοῦχον, σιδηροῦχον, ἀλκαλικόν, τονωτικόν, κατὰ τῆς ἀναιμίας, χλωρώσεως, ἀνδρικῆς ἐξασθενήσεως κτλ. Ὁς ἐπιτραπέζιον, εὐφραντικόν.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ. ΣΤΟΑ ΑΡΣΑΚΕΙΟΥ—Ἀριθμὸς 14

ΜΗΤΕΡΕΣ! ΕΣΤΕ ΣΚΕΠΤΙΚΑΙ

PETROLE HAHN LES CHEVEUX

Μὴν κάμνετε χρῆσιν διὰ τὴν **κόμην σας** καὶ τὴν τῶν τέκνων σας ἢ μόνον τοῦ γνησίου **ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ ΗΑΗΝ** ἀντισηπτικοῦ καὶ ἀναγεννητικοῦ,

Πωλεῖται εἰς ἅπαντα τὰ Φαρμακεῖα, μυροπωλεῖα κ.τ.λ. Ἀποθήκη **F. Vibert**, Lyon [Γαλλία].